

Store prester og småprester av Reidar Bøe 17.01.2021

Mange av dere har sikkert hørt om og kanskje besøkt de eiendommelige jordsøylene i Uladalen i Sel kommune i Gudbrandsdalen: (<https://geo365.no/geoturisme/prestene-i-gudbrandsdalen/>). De er dannet av vannerosjon i en lys, leirholdig morenejord. Flate steiner beskytter den tørre jorden under mot erosjon av kraftige regnskurer, men utenfor de beskyttende steinene vil regnvannet gradvis vaske bort den sammenbindende leira. Resultatet er høye, hvite jordsøyler som på avstand kan minne om kappekleddede prester, og derav navnet «kvitskriuprestinn».

Kvitskriuprestene i Uladalen. Foto: www.otta2000.com.

Høsten 2020 besøkte jeg A/S Norsand sitt sandtak Trollhaugen på Vedviksmona ved Hornindalsvannet.

Her hadde en hær av småprester inntatt sandtaket. Det hjelper nok ikke på prestemangelen i distriktet, for dette dreier seg om noen små, finurlige sandfigurer. En mulig forklaring på

forekomsten av disse kremmerhuslignende sandkjeglene er at kraftig sommer-regn har pisket ned i den løse sanden og skylt vekk en del av det øverste sandlaget. Ser vi nærmere på disse sandkjeglene, er det tydelig at det ligger en liten stein på toppen av hver av dem, og den har beskyttet sanden under mot regnskurene. De minner unektelig om de mye større prestene i Uladalen i Sel. Kvitskriuprestin i Sel er fredet, men det er vel lite sannsynlig at hæren av småprester i sandtaket på Vedviksmona oppnår samme status. Sannsynligvis er de vasket bort allerede.

Det mangler skala, men her er kjeglene 3-4 cm høye.

Her ser vi tydelig småstein på toppen av sandkjeglene. Disse er større enn på foregående bilde. Regn har vasket bort sand, men steinene på toppen har beskyttet sanden under.

Den lave solen gjorde det vanskelig å få gode bilder.